

LUND UNIVERSITY

Inledning

Selberg, Niklas; Wendel, Lotta

Published in:

Retfærd: Nordisk juridisk tidsskrift

2021

Document Version:

Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Selberg, N., & Wendel, L. (2021). Inledning. *Retfærd: Nordisk juridisk tidsskrift*, 43(3), 7-8.

Total number of authors:

2

Creative Commons License:

Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Inledning

Det är ett späckat nummer av Retfærd den svenska redaktionen nu presenterar. Mellan pärnarna finns inte endast fyra intressanta artiklar som täcker vidsträckta delar av det rättsvetenskapliga fältet, utan också en mängd andra tankeväckande texter.

I Anna Lundbergs artikel *Pushed out in limbo – The every-day decision-making about “practical impediments to enforcement” in the Swedish management of return migration* genomförs en kritisk analys av de juridiska praktiker som syftar till att tvinga den som fått avslag på sin ansökan om asyl att återvända till sitt 'hemland'. I praktiken leder dessa praktiker ofta till att personer hamnar i rättsligt limbo i Sverige: de är inte rättsligt sett asylsökande eller flyktingar, men kan likväl inte de facto avvisas från landet eftersom det föreligger 'praktiska verkställighetshinder'. Den rättsligt skapade situationen karaktäriseras av att de berörda saknar uppehållsrätt och tillgång till välfärdsstaten, samtidigt som de inte kan lämna Sverige.

I David Jivegårds artikel *Sociala rättigheters kausala kedjor: Skisser till en förklaring av icke-monetära sociala rättigheters horisontala plan* diskuteras möjligheterna att inkludera samhälleliga förändringar i förståelsen av begreppet rättighet med utgångspunkt i rätten till äldreomsorg. Förverkligandet av vad Jivegård benämner icke-monetära sociala rättigheter utgör en del i skapandet av gemenskap där relationer och förhållanden på ett horisontalt plan i samhället blir av stor betydelse. Detta perspektiv är centralt för att inkludera kontinuerliga samhällsförändringar i förståelsen av och utvecklandet av sociala rättigheter.

Lottie Giertz diskuterar i sin artikel *Dilemma mellan autonomi och paternalism vid demens – rättsliga ställföreträdares perspektiv på uppdraget som god man och förvaltare* det rättsliga ställföreträdarskapet för patienter med demens. Artikeln tar ett annorlunda grepp på frågor kring ställföreträdarens ansvar och den ställföreträdades rättigheter genom att Giertz intervjuat ställföreträdare om hur de ser på sin roll och relationen till den ställföreträdde. Det som framträder är bilden av en komplex relation där ställföreträdarens rättsliga ansvar enbart är en del av en relation som även handlar om ansvar, tillit och – ibland – ekonomisk vinning.

Caroline Strömberg analyserar miljörättens försiktighetsprincip vid en normkonflikt. Hennes artikel *Försiktighetsprincipen och växtskyddsarbete på svenska skogsplantaskolor: bekämpa invasiva främmande arter eller undvika bekämpningsmedel?* visar hur principens tillämpning är helt beroende av tillgänglig kunskap. Endast om alternativa metoder för att bekämpa invasiva arter utvecklas, blir det möjligt att helt undvika bekämpningsmedel.

Utöver de ovan nämnda artiklarna innehåller numret alltså en mängd andra texter, som alla har det gemensamt att de utgår från att Retfærd har en viktig funktion i att vidmakthålla en kritisk nordisk rättslig forskningsmiljö och forskargemenskap.

I ett *call for paper* bjuder den svenska redaktionskommittén in till ett temanummer med avslutande arbetsseminarier på det oemotståndliga temat *Död eller levande? Den nordiska kritiska rättsvetenskapens samtid och framtid*. Alla är välkomna att anmäla sitt intresse för att medverka!

Bokrecensioner är viktiga eftersom de möjliggör fortsatta samtal om den forskning som redovisas i böckerna. Tre forskare går här i dialog med tre andra forskares doktorsavhandlingar. Tormod Otter Johansen recenserar Moa de Lucia Dahlbecks avhandling *Spinoza, Ecology and International Law: Radical Naturalism in the Face of the Anthropocene*. Oscar Björkenfeldt recenserar Hildur Fjóra Antonsdóttirs avhandling *Decentering Criminal Law: Understandings of Justice by Victim-Survivors of Sexual Violence and their Implications for Different Justice Strategies*. Juha Karhu recenserar Saki Florence Baileys avhandling *The Common Good in Common Goods. The Decommodification of Fundamental Resources through Law*.

Avslutningsvis vill två forskningsprojekt i Sverige presentera sig för och söka kontakt med läsekretsen. Alla är välkomna att höra av sig

till de inblandade forskarna för olika typer av samarbeten. Det gäller för det första *Asylkommissionen*, eller, som det fullständiga namnet lyder; *Kommissionen för granskning av lagstiftning, lagtillämpning och rättssäkerhet för människor som sökt asyl i Sverige under perioden 2015–17*. För det andra gäller det *Law & the Social – An Interdisciplinary Research Network*.

I direkt anslutning till denna inledning tar redaktionen farväl av den nyligen och alltför tidigt avlidna rättssociologiprofessorn Reza Banakar som bidragit till vår tidskrift som författare och granskare: *In Memoriam Reza Banakar*, således.

Niklas Selberg & Lotta Wendel
För den svenska redaktionen